

Vírusos szemölcs

Dr. Fathi Khaled PhD, gyermeksebész főorvos, Balassa J. Kórház, Gyermekosztály, Szekszárd

A cikk a Koraszülöttek lapja 2019/8 számában jelent meg

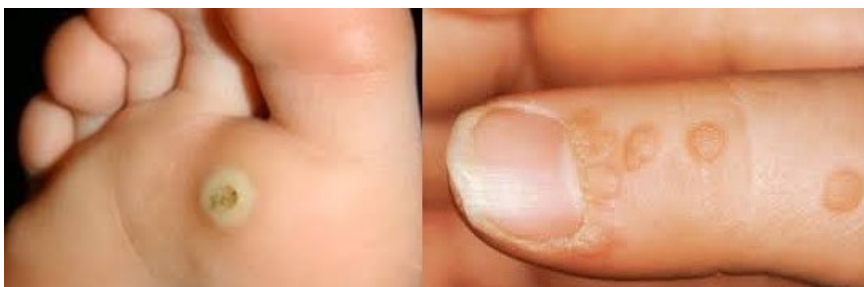
A humán papilloma vírus (HPV) fertőzés igen elterjedt a népességben. A szemölcsöket vírusok okozzák és gyermekeknél lényegesen gyakrabban fordulnak elő, mint felnőtteknél. A gyermeki immunrendszer ugyanis még nem fejlődött ki teljesen. Ha pedig épp olyan fontos dolgokkal van túlnyomórészt elfoglalva, mint pl. a növekedés, akkor nem tud olyan hatékonyan fellépni a szemölcsöt okozó vírusok ellen sem. Mivel olykor tünetmentesen van jelen a szervezetben, így annak hordozása nagy jelentőségű a szemölcs terjedésében, ugyanakkor nagyon megnehezíti a kezelést.

A vírus átadása bőrről bőrre történik. A vírus közvetett módon is terjed, olyan eszközzel, amely korábban fertőzött személy szemölcsével érintkezett (pl. törölköző). Uszodában felázott bőrfelületen, a felszíni, szabad szemmel nem látható, apró sérüléseken keresztül a vírus könnyebben megfertőzi a hámsejteket. A körömrágás és a szemölcs vakarása szintén nagymértékben elősegítheti a szemölcs terjedését.

A vírus megtelepedését és szaporodását genetikai hajlam, helyi tényezők és az immunrendszer aktuális állapota befolyásolja. A betegség lefolyása egyéni, de több hónap, sőt év is lehet. A kezeléssel a terjedést, a fertőzés továbbadását igyekszünk megakadályozni.

Milyen szemölcs fajták vannak?

A **közönséges szemölcs** (*verruca vulgaris*) leggyakrabban a talpon, kezeken, kézujjakon, körmök körül, esetleg ízületek közelében jelenik meg. Ezek a bőr külső hámjának megvastagodásai. Jellemzően 2-5 mm-es nagyságú, tagolt vagy szurkált felszínű csomókat látunk. A talpi felszínen a teherviselés miatt nem tud előemelkedni a szemölcs, hanem benyomódik a bőrbe, így gyakran járáskor fájdalmat okoz. Az ilyen szemölcsök megjelenésükben tyúkszemhez hasonlíthatnak. A talpon a sok, apró szemölcs mozaikszerű rajzolatot mutathat (mozaik szemölcs).

Verruca vulgaris

A **lógó szemölcsök** (*verruca filiformis*) az arc vagy a nyak bőrén, orrnyílásnál, a szemhéjakon 2-6 mm hosszú, néhány mm átmérőjű, keskeny, bőrszínű vagy halványbarna, végükön ecetszerűen elágazó, fonalszerű növedékek.

verruca filiformis

A **futószemölcs** vagy kúszószemölcs (*verruca plana juvenilis*) általában az orcákon, homlokon és a kézfejen tömegesen megjelenő, a bőrfelszínből enyhén, laposan kiemelkedő, apró, köles nagyságú kis göböcskék, kisgyermeknél és serdülőknél, melyek közepén egy, még épp hogy észrevehető kis „kráter” van. Tetején keresztül a belsejében fekvő kis szarucsomócskát lehet látni. Ebben a szarugolyócskában vannak a vírusok, amik a szemölcs kialakulását előidézik. A szemölcsök színe általában megegyezik a környező bőr színével, esetenként halvány rózsaszínű lehet. A száraz bőrű vagy ekcémára hajlamos gyerekek gyakrabban érintettek. Bár nem ritkán erősen elterjednek, elszaporodnak, általában maguktól elmúlnak. Mielőtt eltűnnek, sokszor pirosan begyulladnak.

verruca plana juvenilis

Speciális formája a vírusos szemölcsöknek a nemi szerveken vagy a végbélnyílás körül megjelenő **genitalis szemölcs** (*condyloma acuminatum*), mely gyermekkorban ritkán fordul elő.

condyloma acuminatum

Az **uszodaszemölcsök** (molluscum contagiosum) nevükből eredeztethetően főleg uszodákban fertőznek. A 2-4 mm-es, jellegzetesen fényes, behúzódtott közepű, félgömb formájú kinövések.

molluscum contagiosum

Miért kell kezelni a szemölcsöt?

Sokan hónapokig, évekig elhanyagolják szemölcsüket, végül egy kellemetlen tünet miatt döntenek úgy, hogy foglalkoznak a kezelésükkel. Igaz, vannak szemölcsök, amelyek egy idő után maguktól, bármilyen kezelés nélkül elmúlnak, de az esetek többségében nem ez tapasztalható. Egy bizonyos méret felett, elhelyezkedésüktől függően kellemetlenséget, sőt fájdalmat is okozhatnak (pl. talpi szemölcsök vagy körömágy melletti szemölcsök). A fertőzést a szemölccsel rendelkező személy saját magán is tovább terjesztheti, és másoknak (leggyakrabban családtagoknak) is átadhatja. Végül az ilyen rendellenes növedékek ápolatlanságot, a külsőnkel szembeni igénytelenséget sugallhatnak.

Hogyan kell kezelni a szemölcsöket?

Érdemes minél hamarabb elkezdni kezelni a szemölcsöt, mert így annál hamarabb sikerül megszabadulni tőle. Kisméretű, kezdeti stádiumban lévő szemölcsök esetében meg lehet próbálkozni az otthoni kezeléssel. Ehhez számos helyi készítmény, hámlasztó, a vírus szaporodását gátló, különböző ecsetelők, oldatok fagyasztók állnak rendelkezésre a patikák polcain. Az otthoni kezelés időigényes, kellemetlen, a gyermek védekezik ellene. Ha nem rendszeresen végzik, vagy idő előtt abbamarad, gyakori a visszaövés, terjedés.

A kezelés egy másik, radikálisabb módja, a helyi érzéstelenítés mellett történő electrosebészeti eltávolítás, vagy amikor előzetes puhító kezelést követően, egy speciális éles kanállal (Volkmann) vágjuk ki a szemölcsöt. Ilyen beavatkozások után egy nyílt seb keletkezik, ami elhelyezkedéstől, nagyságtól és mélységtől függően pár hét alatt gyógyul.

Ígéretesek a korszerű immunmoduláns kezelések, amelyek talán a legkevesebb kellemetlenséggel járnak, de velük kapcsolatban hosszú távú tapasztalat nem áll rendelkezésre. Ennek akadálya a magas áruk is.

A szemölcsök fertőzőek; ügyeljünk a higiéniére, hogy gyermekünk ne fertőzze meg újra saját magát és testvéreit. A helyi kezeléson kívül fontos a hajlamosító tényezők, rossz szokások (körömágy kaparászása, bőr tépegetése) megszüntetése és az immunrendszer erősítése.